

zgodnije, ako najprije navedemo ili citiramo izvore te prijedemo na njihovu ocjenu i iznesemo mišljenja historičara, a onda da stvorimo i mi bar približnu sliku povijesti Korčule u to doba.

Izvori za ovo doba. Najprije treba kazati dvije riječi o korčulanskom statutu. Njime, vremenom njegova postanka i njegovima izmjenama bavit ćemo se kasnije. Sada kažemo samo svoje mišljenje, da je u prvobitnoj formi po svoj prilici nastao g. 1214., kao što je to i pribilježeno pod naslovom potonje njegove redakcije iz XV. vijeka.

U dubrovačkom arhivu imamo originalnu listinu od 17. kolovoza 1215.,¹⁷ koja u prijevodu glasi: »Godine upućenja Gospodnova 1215., mjeseca kolovoza dana sedamnaestoga. U prisustvu gospodina Leonarda, dubrovačkoga nadbiskupa, narod Dubrovnika u zboru sazvanom glasom zvona priznao je, da dubrovačka općina od općinskih prihoda mora dati gospodinu Ivanu Dandolu, dubrovačkom knezu, 250 perpera u roku od 5 godina; ako ih ne da, morat će ih dati s kamatima — šest mjesto pet svake godine; rečeni duguguje općina spomenutom knezu radi štete, koju je pretrpio isti knez na otocima Korčuli i Mljetu.« Dalje se navode svjedoci.

Važan je izvor pismo pape Honorija III. od 29. ožujka 1221. krčkim knezovima Henriku i Servidonu.¹⁸ Poslije pozdrava i obične formule u njemu se veli: »Primajući vaše osobe pod zaštitu sv. Petra i svoju, apostolskim vam auktoritetom potvrđujemo otoke položene između Splita i Zahumlja, naime Brač, Hvar, Korčulu i Lastovo, skupa s malenim otocima i njihovim pripacima, za koje smo doznali, da ih je u Hristu dragi naš kralj ugarski Andrija iz čiste darežljivosti vama darovao za nagradu mnogih služba, koje ste mu iskazali; zaštitom ovoga pisma vas utvrđujemo u njihovu posjedu, kao što ih pravedno i mirno posjedujete i kao što je to sadržano u listini sastavljenoj od istog kralja.«

Važna je također nedatirana, našim jezikom i ćirilicom pisana, povelja Stjepana Prvovjenčanog, koju ipak možemo sigurno postaviti u razdoblje od g. 1217.—1228.¹⁹ Njome on dariva »manastiru sv. Marije na Mljetu, vas otok Mljet i Babino polje; na drugom otoku Krkru (Korčuli) crkvu sv. Vida; Janjinu s Popovom

¹⁷ Smičiklas: Codex III, p. 134.

¹⁸ Smičiklas: Codex III, p. 190.

¹⁹ Miklošić: Monumenta serbica p. 8—10 i Smičiklas: Codex III, p. 223.